

גליון מספר: 30

שבת פרשת תרומה

העלון מוקדש להצלחת נוחי

בן זהבה ויוסף דורון בן דזי

0542390375 - מאור

— האלון השבועי של קהילת מכון —

יצירת תורה

סוד מידות הארון, השולחן והמזבח

הרב יעקב דואני / רב במכון יגדיל תורה ומחבר הספר בית חם

פרשתנו מפרטת את עשיית המשכן וכליו, ואת המידות שלהם. שאר פרטי הדינים מפורטים ברחבי התלמוד הבבלי. ואילו הפרשנים השונים על התורה מגלים את הרמזים הנסתרים בדינים אלו.

אחד הפרשנים שעסק רבות בביאור הרמזים בדינים אלו הוא הכלי יקר. בבואו לדרוש בעניינים אלו, הכלי יקר דורש דרשה מיוחדת בענין שלושת הכלים שיש להם זר זהב מעליהם, והם: ארון, שולחן ומזבח.

יש לשאול, מדוע דוקא לכלים אלו היה זר זהב?

דבר זה מבואר במסכת יומא (עב ע"ב):

אמר רבי יוחנן: שלשה זירים הן; של מזבח ושל ארון ושל שלחן. של מזבח – זכה אהרן ונטלו, של שלחן – זכה דוד ונטלו, של ארון – עדיין מונח הוא, כל הרוצה ליקח – יבא ויקח, שמא תאמר פחות הוא – תלמוד לומר בי מלכים ימלכו.

היינו הסיבה שלכל אחד משלושת כלים אלו יש זר מעליו, משום שכל אחד מכלים מסמל כתר (קבוצה) שיש בעם ישראל: הארון – כתר תורה, המזבח – כתר כהונה, והשולחן – כתר מלכות.

ויש לשים לב, כי שלושת כלים אלו, שונים זה מזה במידותיהם:

הארון – כל אמותיו שבורות: "וְעָשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים אֲמָתִים וְחָצִי אֶרְכּוֹ וְאָמָּה וְחָצִי רָחְבוֹ וְאָמָּה וְחָצִי קָמְתּוֹ".

המזבח – כל אמותיו שלימות: "וְעָשִׂיתָ אֶת הַמִּזְבֵּחַ עֲצֵי שִׁטִּים חֲמֵשׁ אַמּוֹת אָרְזוֹ וְחֲמֵשׁ אַמּוֹת רָחֵב רְבֹעַ יִהְיֶה הַמִּזְבֵּחַ וְשֵׁלֶשׁ אַמּוֹת קָמְתּוֹ".

השולחן – אמותיו מקצתן שבורות ומקצתן שלימות: "וְעָשִׂיתָ שֻׁלְחָן עֲצֵי שִׁטִּים אֲמָתִים אֶרְכּוֹ וְאָמָּה רָחְבוֹ וְאָמָּה וְחָצִי קָמְתּוֹ".

יש לשאול, מה הטעם הנסתר בהבדלי המידות האלו?

<< המשך הדבר תורה בעמוד האחרון >>

דברים במחשבה
קריאת שמע- תפקיד היהודי

פתרון החידה הקודמת
מי שהוסיף קומה לדירה שלו

החידה השבועית
אדם ששותה משקים לרפואה

קריאת שמע- תמצית התפקיד הישראלי

הרב אמיר אזולאי/ רב במכון יגדיל תורה מחבר הספר על שלושה דברים

הקדמה:

בליל אמש, לאחר שהשכבתי את ביתי לעוד שינת לילה ערבה ואיחלתי לה ליל מנוחה, ניגשתי לצאת מדלת החדר אל עיסוקיי. אולם מיד ביתי דאגה להזכיר לי ששכחתי משהו חשוב "אבא, יד ימין" היא כמוכן התכוונה לטקס הלילי הקבוע שבו קוראים אנו יחד קריאת שמע שעל המיטה. לאחר מכן, שיצאתי מחדרה והפעם באופן סופי, פתאום הגיחה אל מוחי תובנה מדהימה: איזה זכות גדולה יש לבת שלי ולכלל ילדי ישראל, על כך שהם מורגלים כבר מגיל ינקות לקיים את תמצית תפקידו הייחודי של עם ישראל.

בקריאת שמע שאנו כה מורגלים לומר מידי יום ביומו, טמון עיקר תפקידו של עמ"י כולו. על מנת להבין את גודל התפקיד המשתקף מהמצווה היקרה הזו, צריכים אנו לעצור ולהתבונן מעט על מצוות קריאת שמע, ומתוך כך להשיב אל לבנו את יוקרתה הרבה של המצווה המופלאה הזו. נעמוד מעט על הדברים:

העולם הפירודי:

בספר הזוהר, מובא תיאור מיוחד ומדויק לעולם הגשמי אותו אנו מכירים מעת הורתנו. העולם הזה נקרא "עלמא דפירודא", עולם מפורד לחלוטין. נסביר מעט את כוונת הדברים: כאשר אנו מתבוננים במציאות העולמית, בהתבוננות חיצונית אנו רואים המון פרטים במציאות שלכאורה אין ביניהם כל קשר מהותי ואחיד. בהתבוננות נוכל לחזות בפרטים רבים של המציאות: כוחות טבע כבירים שעוטפים את המציאות, ישנם כוכבים, שמש, ירח, חיות, בהמות, טכנולוגיות מפותחות וכן הלאה. לכאורה כל אחד מהנמצאים הללו אינו קשור לחברו כלל, אלא הוא בעל מציאות העומדת בפני עצמה, הוא ממשיך ומתקיים בהרגל טבעי מופלא מטבע הכוחות הגנוזות בתוכו. וכן גם מצד המין האנושי, לו נתבונן בו מעט נוכל לזהות בו פירודיות מוחלטת, כל אדם ואדם עומד לעצמו, לכל אחד יש את התכונות הייחודיות שלו והכשרונות המיוחדים רק עבורו.

כאמור, מתוך התבוננות שכזו עלולים אנו לתפוס את העולם כעולם מפורד לחלוטין, שכל פרט בו הוא מעין מערכת

משומנת ומתוחכמת

שיש לה מציאות עצמאית. אולם חשוב לדעת שמסקנה שגויה שכזו, הלא היא פועל יוצא של גשמיותו של האדם האנושי.

מכיוון שהאדם נתון בתוך מעטה

גשמי של גוף שיסודו מן העפר, ממילא

הוא מסוגל להתבונן בעיני שכלו אך ורק במציאות הגשמית המוחשית, והיא כאמור מפורדת לחלוטין כלפי חוץ. לכן, אין זה פלא בעינינו שהמין האנושי בכללותו תופס את העולם כמפורד לחלוטין. המדע לדוגמא, יודע לסקור היטב כמעט כל פרט ופרט בנבראים ולהתבונן בעומקו, אולם אף לאחר מחקר עיוני מפרך הוא מצליח לעמוד בשכלו על החוכמה הרבה שגנוזה בנמצא אחד מן העולם, אולם את הקשר האחדותי שאותו נבאר לקמן אין הוא יכול להקיף בשכלו ובמחקריו, עמוקים ומחוכמים ככל שיהיו. וכאמור אין זה פלא, המדע בוחן את העולם מתוך נקודת מבט גשמית המסוגלת לתפוס בכליה אך ורק את "עלמא דפירודא".

התפיסה האחדותית:

אלא שכאמור, התפיסה שמזהה את העולם כמפורד, נובעת מהתבוננות שטחית ורדודה בלבד. מצד האמת ישנה אמת אחדותית אחת לכל נמצאי העולם הגשמי. נעיין ונעמיק מעט בלשונו של הרמח"ל (דרך ה' ח"ד פ"ד) בעניין זה:

"הבורא, יתברך שמו, המציא ברצונו נמצאים שונים, עליונים ותחתונים, רוחניים וגשמיים, וסידרם בסדרים שונים, ונתן בחוק כל אחד מהם לפעול פעולות ולעשות מעשים, להתגלגל בגלגולים ובסיבובים שונים, כפי מה שפילגה חכמתו, יתברך, לכל אחד ואחד. ואמנם הנה הוא, יתברך שמו, השורש והסיבה לכולם. ... שאף על פי שניתן בחוקם של הנבראים לשלוט בעיניהם מה שיכלתם מקפת, ופועלים פעולות גדולות כל אחד כפי מה שבחוק פעולתו, הנה באמת אין בהם כח ולא שליטה אלא מה שמסר להם

פועלים אינו אלא מה שהוא, יתברך שמו, נתן ונותן להם כח שיפעלו, והוא אדון עליהם להוסיף ולגרוע כרצונו בכל עת ובכל שעה."

בדברים הנפלאים הללו מסביר לנו הרמח"ל יסוד חשוב ומהותי. על אף העובדה שכלפי חוץ הננו מקיפים בשכלנו את העולם המפורד בלבד, הננו יודעים בידיעה גמורה שאין זה אלא ראייה חיצונית של הרבדים הנמוכים יותר של העולם והמציאות. אלא כל מה שנמצא וקיים בבריאה על אף פירודו החיצוני, משמש ככלי להופעת רצון ה' במציאות הגשמית כולה.

על אף שכלפי חוץ ניתן לסבור שבכל אחד מנמצאי העולם יש כוח עצמי בלתי מוגבל לפעול את פעולתו ולהתמיד בתפקידו, מצד האמת כל כוחו ועוצמתו אינם נובעים אלא מהשפעת הבורא ית' עליהם. וההשפעות הללו אינן מקריות כלל, אלא השי"ת משפיע שפע רב לנמצאים בצורה מדוקדקת על מנת שרצונותיו ותקוותיו כלפי הבריאה כולה יצאו אל הפועל כראוי במציאות הגשמית המפורדת. וכפי שכותב הרמח"ל (שם) בהמשך דבריו:

"נמצא, שהקדוש ברוך הוא, הוא המנהיג את הכל באמת, ועצתו לבדה היא תקום, שהוא הגיעו טובו ושלמותו אל בראיו, וכמו שזכרנו שם, אלא שלפי אמיתת הענין צריכים הדברים להתגלגל בגלגולים אלה על פי יסודות החכמה הנפלאה והטוב האמיתי, ויוודע בסוף כל הגלגולים, כי הוא, יתברך שמו, אחד יחיד ומיוחד, והוא הסובב של המסיבות האלה בדרכיהן לבוא אל התכלית האמיתית, שהוא הטוב האמיתי, שזכרנו."

על גבי כלל הפרודיות של העולם הגשמי, ישנה הנהגה אלוקית עליונה. הקב"ה מופיע בכל פרט בבריאה ומחיה אותו מתוך ראייה עמוקה וכוללת. כל הפרטים המופיעים במציאות הגשמית, הם חלק מכליו העליונים של השי"ת, הוא מעניק לכל פרט ופרט את מציאותו ותפקידו היחודיים, עד שבסופו של דבר צירופם של הפרטים כולם עם טבעיותם האישית, יובילו מתוך חכמתו המופלאה אל תכליתו של העולם- מימוש רצונותיו ותקוותיו מהבריאה והמציאות כולה.

על מנת לסבר את האוזן נמשיל את הדברים למכונה כזו או אחרת. כל חלק ורכיב המרכיב את המכונה המתוחכמת הוא בעל תכונות ייחודיות. בצירוף ראוי ומאוזן של כלל חלקי

המכונה מתקבלת בסופו של דבר הפעולה המיוחדת שלה יועדה המכונה ולשמה היא נוצרה מלכתחילה.

כך גם לגבי העולם הגשמי, דווקא מתוך הפירודיות הרבה, דווקא מתוך צירופם של כלל חלקי הבריאה המפורדים תובל המציאות אל מקום עליון ושלם יותר.

תפקידו של עמ"י- לזהות את האחדות:

אם כן על עם ישראל, העם בו בחר ה' להיות לו לעם סגולה, מוטל תפקיד חשוב ומהפכני. בתוך עמ"י נטועה נשמה עליונה, חלק אלוה ממעל. הנשמה הזו מסוגלת להתבונן בצורה חודרת ועמוקה במציאות, ולזהות למרות כל הפירודיות את הבורא. מתוך מבט זה יכול העם הקדוש להתעלות ולהתרומם, ולזהות את האחדות הגמורה שבה מונהג העולם כולו מתוך הפירודיות הרבה.

זהו בעצם עיקר תפקידו של עם ישראל לגלות את האחדותיות האלוקית בבריאה, ולקרב את העולם כולו אל השי"ת. התפקיד העליון והחשוב הזה בא לידי ביטוי בצורה יום יומית באמירת קריאת שמע כפי שכותב הרמח"ל שם בהמשך דבריו. באמירת שמע ישראל אנו מביאים לידי ביטוי את העובדה העליונה שהשי"ת הוא זה שמחיה את העולם הגשמי כולו, והוא האמת האחדותית העליונה של הבריאה כולה.

שני זמנים עיקריים לקריאת שמע:

ממשיך הרמח"ל (שם) ומסביר שעל מנת שיושלם התפקיד הזה כראוי ישנו צורך לקיימו בשני זמנים עיקריים והיינו קריאת שמע דשחרית ושל ערבית:

"והנה כלל ההנהגה של העולם הזה מתחלקת להנהגת היום והנהגת הלילה, וכמו שזכרנו בחלק שלישי פרק א, ובכל בוקר ובכל ערב מתחדשים הסדרים ומשמרות המלאכים לתפקידם, כפי סדר ההנהגה, ואולם אנחנו בני ישראל נתחייבנו להעיד על אמיתת ייחודו, יתברך, בכל הבחינות".

בעולם ישנם שני מציאויות עיקריות שונות, מציאות היום וסדריה השונים ומציאות הלילה וסדריה השונים. כאשר אנו ממליכים ומייחדים את שמו ית' הן ביום והן בלילה אנו מורים על כך שהוא זה שברא את העולם כולו והוא האחדותיות העליונה שנמצאת מעל כל הפירודיות הנראית כלפי חוץ, ומדריך אותה אל מקומה הראוי והנכון.

קודם ישראל ואח"כ העולם כולו:

למען האמת, כפי מה שמתבטא ע"י עמ"י בקריאת שמע, כן עתיד לבוא לידי ביטוי בידי העולם כולו לעת"ל. כפי שכותב הרב קוק זצ"ל (אורות התשובה ה', ז'):

"העתיד יגלה את הפליאות של גבורת התשובה, ויהיה גלוי זה מענין את העולם כולו באין – ערוך הרבה יותר מכל החזיונות המפליאים, שהוא רגיל לראות בכל מרחבי החיים והמציאות. והתגלות חדשה זו תמשוך את לב הכל בפליאתה, עד כדי להשפיע על כולם מרוחה, ואז יקום העולם לתחיתו האמתית, ויחדל החטא, ויבוער רוח הטומאה, והרשעה כולה כעשן תכלה"

במילים הקצרות הללו מבאר הרב זצ"ל עניין עמוק. לעת"ל אחדותו המופלאה של השי"ת תתגלה בעולם בצורה מובהקת ועוצמתית. כל הפירודיות, ההסטוריה, האנושות, הכל יתגלה כחטיבה אחת בעלת מטרה עליונה וחשובה: להופיע את כבוד ה' בתוכה ולהוביל את העולם למצבו המתוקן. כלומר, עניינה

העמוק של קריאת שמע שהיא ייחודו ית' יבוא לידי ביטוי ע"י העולם כולו.

אולם על מנת להגיע למעלה עליונה זו, חייבים ישראל להתחיל ולגלות את שמו ית' בבריאה יותר ויותר ע"י קריאת שמע, וכך להנכיח את המציאות האלוקית בתוכנו ממש. ככל שיפעלו בזה ישראל יותר ויותר כך יתגלה שמו ית' בצורה עוצמתית ועליונה יותר שתסחוף אחריה אף העולם כולו ואף את אוה"ע. וכפי שכותב הרב בהמשך דבריו (שם, שם, ח'):

"כנסת ישראל, בהרגשתה הרוחנית העודפת, היא הראשונה בעולם לתשובה, היא החטיבה העולמית שסגולת התשובה תתגלה בה תחלה; היא נדחפת להיות מותאמת עם האורה האלהית בעולם, שאין בה חטא ועון."

נמצא אפוא שע"י קריאת שמע בא לידי ביטוי תפקידו המרכזי והחשוב של עמ"י בעולם כולו. שנזכה שיחודו ית' יתגלה בתוכנו בצורה עוצמתית וחזקה מאין כמותה

הקונה בית חדש או בגד חדש האם עליו לברך

הרב מאור תורגימן / יו"ר מכון יגדיל תורה

איתא בגמרא בברכות דף נט עמוד ב

מה הדין כשקנה בית:

המ"ב (יא) כתב שלא דוקא בנה אלא ה"א אם קנה בית שמברך שהחיינו, ודוקא

כשבנה או קנה לעצמו אבל אם

יש לו שותפות בבית כל אחד מהשותפים

מברך הטוב והמטיב. ולכן קהל שבנו או קנו בהכ"נ יעמוד ש"ץ ויברך בקול רם הטוב והמטיב להוציא את כולם.

החזו"ע (עמ' שצ, שצב) כתב שהמנהג כיום לא לברך על בית חדש שהחיינו אלא בעת חנוכת הבית יקח פרח חדש או בגד חדש ויכוון לפטור את הבית החדש והרהיטים החדשים.

ומ"מ הקונה דירה ושמח בזה ורוצה לברך שהחיינו אין לו פרי חדש או בגד חדש רשאי לברך שהחיינו בעת חנוכת הבית (ילקוט יוסף עמ' תקצו).

ובזמנינו שהקונה בית משלם סכום מסויים ועל השאר לוקח משכנתא מהבנק ומשלם את חובו לבנק לאט לאט מדי חדש בחדשו, נראה שאם אדם מסודר בעבודה ומעריך שתהיה לו יכולת לשלם כאשר והשת עליו שפיר דמי לברך שהחיינו או הטוב והמטיב (חזו"ע עמ' שצד).

כשנשרף ביתו, או סתרו וחרו ובנאו, או בנה קומה נוספת:

המ"ב (יב) כתב שה"ה אם נשרף וחרו ובנאו שעליו לברך, אבל אם סתרו וחרו ובנאו יש דעות באחרונים בזה וספיקו להקל והכפ החיים כתב שם רוצה להחמיר ללבוש בגד חדש ולברך ולכוין לצאת תבוא עליו ברכה.

ואם הוסיף בו איזה שורה בגובה לכו"ע יש לברך.

בנה בית חדש וקנה כלים חדשים מברך שהחיינו. אמר רב הונא: לא שנו אלא שאין לו כיוצא בהן, אבל יש לו כיוצא בהן – אינו צריך לברך. ורבי יוחנן אמר: אפילו יש לו כיוצא בהן צריך לברך.

רי"ף, רא"ש, טור – בנה בית חדש או קנה כלים חדשים מברך שהחיינו גם אם היו לו בגדים כאלו בתחילה, ובין אם חזר וקנה על כל פעם עליו לברך שהחיינו.

כשהבגדים הם ישנים אך בשבילו הם חדשים שעתה קנאם האם מברך שהחיינו?

ירושלמי, רשב"א, תוספות – לאו דוקא על בגדים חדשים מברך שהחיינו, אלא הוא הדין שיש לו לברך על בגדים ישנים אם הבגדים חדשים בשבילו וזה לשון הירושלמי: "לא סוף דבר חדשים אלא אפילו שחקים כאילו חדשים הם לו".

והבדק הבית כתב שאפשר לומר שמה שהכוונה חדשים היינו שלא היו אלו שלו מעולם.

כשחזר וקנאם האם מברך שהחיינו:

הטור כתב שהגמרא כתבה חדשים, כדי לומר לנו שבמקרה שחזר וקנה אינו מברך שהחיינו. והב"י כתב שאע"פ שהם חדשים שלא נשתמש בהם אינו מברך דכיון שהיו שלו פעם אחת שוב אינם דבר חידוש כשחזר וקנאם.

פסיקת הלכה:

השו"ע פסק: "בנה בית חדש, או קנה כלים חדשים, אפילו היה לו כיוצא באלו תחלה, או קנה וחרו וקנה, מברך על כל פעם, שהחיינו, ולא דוקא חדשים דהוא הדין לישנים, אם הם חדשים לו, שלא היו אלו שלו מעולם, ולא אמרו חדשים אלא לאפוקי אם מכר וחרו וקנאן".

הפטרת תרומה מלכים א פרק ה-ו

הרב יוסף חיים / עורך בעלון מכון יגדיל תורה

זהו כל "הפרנציפ"
בפסוק אחד: אני
אשכון בעם ואגן עליו
במידה ועם ישראל
יזכור את נקודת המשען
החשובה ביותר והיא הפסוק
האחרון בהפטרה.

ובאמת לעם ישראל היה יותר קל להבין את הפרנציפ הזה כשהיה משכן. מבנה ארעי נייד ולא מפואר.

בניין שלא לוכד את תשומת הלב. אפשר לראות בירמיהו פרק ז שעם ישראל ראו במקדש מטרה בפני עצמה. הם חשבו שהוא לא יכול להיחרב כי הוא ישות העומדת בפני עצמה. ודווקא בגלל זה בית המקדש הפך להיות כאבן נגף. אופן המחשבה הקלוקל הזה, הבוטח בקיומו הניצחי של בית המקדש, גרם לעם לחטוא במחשבה שבית המקדש הוא מעין "תעודת ביטוח", שאף עם או צבא יוכל להחריבו. ממש כמו ארון הברית בספר שמואל כשהעם היה בטוח שיש להם נקודת משען מנצחת, שהיא הפתרון לכל מלחמה ובעיה, ללא קשר לקיום המצוות או כמות העבירות. באותה מלחמה עם הפלישתים ה' גרם לעם להבין שאין להם חוסן - והארון נשבה אצל הפלישתים.

עם ישראל מחפש תמיד את הדרך הקלה, את הדרך שמובילה אותו לדבוק בהרגלים ישנים, דרך שבה לא צריך לשנות את הטבע האדם (כעס, קנאה, גאווה). את הדרך שבה בלחיצת כפתור כביכול הכל מסתדר לנו בחיים לא כך השם רוצה לראות את העם הנבחר שלו. הוא רוצה לראות אותנו משתפרים, מתעלים וצומחים רוחנית.

המסר של ההפטרה מאוד ברור: תפארת המקדש, העושר, הבטחון הלאומי, והחכמה האדירה הם ביטוי חיצוני להשראת שכינה בארץ ישראל. זוהי תוצאה של מעשים טובים אהבת הרע ואהבת המקום לעולם לא יסמוך האדם על מראה עיניים ועל עוצמה חומרית כי אם על טוהר הלב והיושר כי "רחמנא ליבא בעי" הקדוש ברוך הוא רוצה את הלב. שבת שלום.

השבת אנו עוסקים בבניה. הפרשה עוסקת בבניית המשכן וההפטרה בבניית המקדש.

כדי שנבואה תשרה על נביא, הוא צריך להיות חכם, עשיר, וגיבור. כך גם שלמה, המייצג את העם שיבנה את המקדש יהיה.

וְה' נָתַן חֶכְמָה לְשִׁלְמֹה, כְּאֲשֶׁר, דִּבֶּר-לוֹ; וַיְהִי שָׁלֹם, בֵּין חִירָם וּבֵין שִׁלְמֹה, וַיִּכְרְתוּ בְרִית, שְׁנֵיהֶם.

חכמת שלמה הטיבה עם העם. עם ישראל הפך לאימפריה של חכמה ותרבות, ומקור להערצה בעיני העמים כתוצאה מכך התעצם העם כלכלית ובטחונית (רמז לדורנו מעת ה' על הדרך שבה עושים שלום עם עמי האזור. רק מתוך עוצמה ולא מתוך חולשה).

הנביא מתאר בהפטרה את העוצמה של העם בכך שכבר מוכן לקבל שכינה, העם מוכן להתקדם עוד צעד להגשמת ייעודו. ראשית היעד הראשון "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", לא בבית ארעי כי אם בבית קבע. לאחר מכן - "ובך נברכו כל משפחות האדמה".

ההפטרה מגוללת בפנינו פירוט טכני רב בנושא בניית המקדש כגון כמות האנשים שעסקו במלאכה, סוגי האבנים, סוגי העצים, מידות הבית ועוד. דווקא לאחר כל הבניה המורכבת הזאת פונה הקב"ה לשלמה ומדגיש בפניו את הנקודה העיקרית שעליה עומד המקדש והיא השאלה למי נבנה המקדש? לקדוש ברוך הוא או לאדם? הקב"ה מחדד לשלמה אתה התשובה "הבית הזה אֲשֶׁר-אַתָּה בִּנְה".

"אתה בונה" לא בשבילי כי אם בשבילך אומר הקב"ה. לי אין שום צורך במבנים. אתה שלמה בונה בשבילך והוא יעמוד ויהיה לך למגן רק אם תבין שהמעשים המוסריים המצוות והמידות הטובות הם הערובה לקיומו של הבית. וכך נכתב בפסוק האחרון בהפטרה:

הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר-אַתָּה בִּנְה, אִם-תֵּלֵךְ בְּחֻקֹּתַי וְאַת-מִשְׁפָּטַי תַּעֲשֶׂה, וְשִׁמְרָת אֶת-כָּל-מִצְוֹתַי, לִלְכֹּת בָּהֶם--וְהִקְמַתִי אֶת-דְּבָרִי אִתָּךְ, אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל-דָּוִד אָבִיךָ. וְשִׁכַּנְתִּי, בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל; וְלֹא אֶעְזֹב, אֶת-עַמִּי יִשְׂרָאֵל.

שאלת השבוע

האם מברך על מאכל שאוכל לצורך רפואה?
ר' מנחם קליין—זכה בשובר לרכישה בקורסים של 100 ש"ח

את הפתרונות יש לשלוח למייל או לוואטסאפ
של המכון עד יום רביעי

myagdiltora@gmail.com / 0542390375

מזל"ט ואיחולים

העלון מוקדש לרפואת חנה אזולאי בת סוליקה
ולעילוי נשמת מסעוד בן עיישה ושרה בת חנה
ודוד רחמים בין עישא ואברהם ז"ל

ניתן לשלוח מזל"ט או איחולי ברכה למייל או לוואטאפ
של המכון עד יום חמישי.

<< המשך הדבר תורה מעמוד השער >>

הכלי יקר מבאר את הדברים בצורה נפלאה. ותחילה מקדים בכמה יסודות:

במעלות הרוחניות של האדם, אנו אומרים לאדם "הבט למעלה ממך". היינו האדם צריך תמיד להרגיש שהוא חסר ולא הגיע לשלימות. בענין זה, האדם צריך להסתכל על חברו ולחשוב שהוא לא הגיע למדרגתו. מדוע? משום שעל ידי זה האדם יבוא לקנא בחברו, ויוסיף עוד ועוד להשתפר במטרה לנסות להגיע לשלימות. וכמו שלימדונו חז"ל (בבא בתרא כב ע"א): "קנאת סופרים תרבה חכמה".

אומנם, לא כן הדבר בענייני העולם הזה. בעניינים אלו אנו אומרים לאדם "הבט למטה ממך". היינו בענייני ההצלחות הגשמיות, כמו עושר וכבוד, האדם צריך להסתכל למטה ממנו, על אלה שיש להם פחות שפע ממנו. מדוע? משום שעל ידי זה, האדם יהיה שמח בחלקו כאשר יראה שיש לו הרבה יותר שפע וברכה מהרבה אנשים אחרים בעולם.

לפי הסבר זה, ניתן לבאר את הטעם של מידות שלושת הכלים הנ"ל:

הארון - הרומז לכתר תורה, היו אמותיו שבורות. מדוע? בכדי להורות שבענייני תורה ומידות האדם צריך לראות את עצמו כל

מזבח הקטורת והן מזבח העולה. מדוע? משום שמטרת המזבחות לעשות את האדם שלם ולמלא את החסר שלו מצד מעשיו הרעים, "כי כל הבא לכפר על האדם משלים חסרונו". והרי מזבח העולה מכפר על גופו של החוטא על ידי הקרבתן של גופות בעלי החיים, ומזבח הקטורת מכפר על הנשמה ורוח ה' העולה כעשן הקטורת.

רואים מכאן, יסודות חשובים בעבודת ה'. בעניינים רוחניים האדם צריך לשאוף תמיד להתקדם, וכמו שמבואר במדרש (תנא דבי אליהו כה): "כל אחד ואחד מישראל חייב לומר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי אברהם יצחק ויעקב". אך בעניינים גשמיים האדם צריך להסתפק במה שיש לו. ובדרך זו האדם יהפוך מחסר לשלם ויזכה להתקרב לקב"ה.

הזמן כאילו הוא חסר ולא הגיע עדין לשלמות. ומוסיף הכלי יקר דרשה נפלאה בענין זה: "עיקר החכמה מאין תמצא (איוב כח יב) ממי שחושב את עצמו לאין וחסר אבל לא במי שהוא חכם בעיניו הטועה בעצמו לאמר שכבר הגיע אל תכליתה, כי איזהו חכם הלומד מכל אדם (אבות ד א) החושב שהוא חסר מן החכמה והוא צריך עוד להתלמד".

השולחן - הרומז לכתר מלכות, ולכל ההצלחות הגשמיות שישראל זוכים להם מהקב"ה, היו אמותיו מקצתן שלמות בכדי לרמוז שכל אחד ישמח בחלקו וירגיש שיש לו כל מה שצריך ולא חסר לו דבר, וכמו שיעקב אבינו אמר (בראשית לג, יא): "יש לי כל". אומנם, מקצת אמותיו חסרות לרמוז שאל לו לאדם לחפש למלא את כל תאוותיו הגשמיות, אלא האדם צריך לשבור את תאוותיו.

מזבח - המזבח הרומז לכתר כהונה, היו כל אמותיו שלמות, הן